

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

992

Na temelju članka 66. stavak 3; članka 70. stavak 4; članka 71. stavak 1; članka 73. stavak 1; članka 74. stavak 2 i članka 75. stavak 4, Zakona o sjemenu, sadnom materijalu priznavanju sorti poljoprivrednog bilja («Narodne novine» br. 131/1997.), ministar poljoprivrede i šumarstva donosi

PRAVILNIK**O PRIZNAVANJU HIBRIDA ŠEĆERNE REPE****I. TEMELJNEODREDBE**

Članak 1.

Ovim Pravilnikom se propisuje način ispitivanja hibrida šećerne repe upokusnom polju i laboratoriju, te statistička analiza podataka u svrhu priznavanja novostvorenih domaćih hibrida i uvođenja u proizvodnju stranih hibrida.

Ispitivanjem hibrida u pokusnom polju i laboratoriju utvrđuje se gospodarska vrijednost hibrida kao što je: prirod korijena, sadržaj šećera, otpornost na bolesti i drugo.

Utvrđivanje prepoznatljivosti, ujednačenosti i postojanosti provodi se sukladno Pravilniku o postupku utvrđivanja prepoznatljivosti, ujednačenosti i postojanosti (DUS) novih biljnih sorti i Tehničkim uputstvima.

Članak 2.

Zahtjev za priznavanje (u daljnjem tekstu: zahtjev) podnosi se Zavodu za sjemenarstvo i rasadničarstvo (u daljnjem tekstu: Zavod) do 1. veljače.

Članak 3.

Ispitivanje hibrida u pokusnom polju traje 3 godine, a provodi ga Zavod.

Članak 4.

Za svaku godinu ispitivanja, podnositelj zahtjeva Zavodu dostavlja 2 kg do-rađenog sjemena. Sjeme treba dostaviti Zavodu do 1. ožujka.

Kakvoća sjemena mora odgovarati odredbama Pravilnika o temeljnim zahtjevima za kakvoću, pakiranje i deklariranje sjemena poljoprivrednog bilja («Narodne novine» br. 133/99.).

Članak 5.

Podnositelj zahtjeva treba dostaviti sljedeće podatke o sjemenu: masu 1000 sjemenki (g), čistoću sjemena (%) i klijavost sjemena (%).

Članak 6.

Ispitivanje hibrida obavlja se u pokusnim poljima na 4 pokusna mjesta, različita po klimatskim, pedološkim i drugim karakteristikama:

⇒ područje: Virovitice, Belog Manastira, Osijeka i Lovasa.

II. ISPITIVANJE NA POKUSNOM POLJU

Članak 7.

Pokusi se u pokusnom polju postavljaju prema najpogodnijem planu pokusa s obzirom na prijavljeni broj genotipova, a u cilju njihove preciznije procjene, kao i učinkovitije analize.

Članak 8.

Sjetva se obavlja sijačicom na veći sklop, a u fazi 2-3 para stalnih listova šećerna repa seprorijedi, tako da se ostvari predviđeni sklop.

Razmak u redu (cm)	Biljaka/redu	Biljaka/parceli (16 m ²)
22	37	148

Članak 9.

Površina parcele iznosi 16 m², a čine ju 4 reda dužine 8 m, uz razmak između redova od 50 cm. Razmak između ponavljanja iznosi 2 m.

Članak 10.

Na početku i kraju pokusa siju se 4 reda standarda kao zaštitni pojas.

Članak 11.

Za sve vrijeme trajanja ispitivanja jednog hibrida u pokusnom polju i laboratoriju usporedba se obavlja s istim standardnim hibridima.

Standardni hibrid je opće poznati hibrid, koji prema svojim biološkim i gospodarskim svojstvima ima najveću vrijednost za namjenu radi koje se ispituje novi hibrid. Standardni hibrid određuje Povjerenstvo za priznavanje sorti ratarskog bilja, povrća i cvijeća.

Članak 12.

Podnositelj zahtjeva ima pravo tijekom vegetacijske sezone običi pokuse i informirati se o pokusima, pri čemu mu djelatnik Zavoda otvara šifre za njegove hibride i za hibride standarde.

Opažanja tijekom vegetacije

Članak 13.

Tijekom vegetacije utvrđuju se sljedeći podaci:

- ⇒ datum sjetve, nicanja, sklapanja redova,
- ⇒ intenzitet napada pjegavosti lista (*Cercosporabeticola*),
- ⇒ broj ranih i kasnih proraslica, datum vađenja.

Skale za opažanja i način ocjenjivanja utvrđene su u Uputama za opažanja tijekom vegetacije.

Članak 14.

Na svim pokusnim poljima obavlja se zaštita od bolesti, štetnika i korova odgovarajućim pesticidima prema uobičajenoj proizvodnoj praksi.

Članak 15.

Tijekom ispitivanja, na pokusnim lokacijama u uvjetima prirodne infekcije, prati se pojava i ocjenjuje intenzitet napada pjegavosti lista (*Cercosporabeticola*).

Intenzitet napada bolesti i štetnika ocjenjuje djelatnik Zavoda na svim pokusnim poljima prema skalama koje se nalaze u Uputama za opažanja tijekom vegetacije.

Članak 16.

Vađenje svakog pokusa obavlja se strojno, u jednom danu za svaki hibrid u svim ponavljanjima u fazi tehnološke zrelosti korijena. Tada se utvrđuje broj i masa korijenova po parceli.

Članak 17.

U slučaju ručnog vađenja, vade se dva srednja reda te se nakon vađenja pristupa odsjecanju glava s lišćem, a zatim se utvrđuje broj i masa korijenova po parceli. Za potrebe kemijske analize uzima se prosječni uzorak (oko 50 repa).

III. ISPITIVANJE U LABORATORIJU

Članak 18.

Kemijsko-tehnološke analize obavljaju se u svakoj godini ispitivanja, na prosječnim uzorcima sa svih parcelica, ponavljanja i pokusnih mjesta. Sve uzorke jedne lokacije analizirat će se u istom laboratoriju po mogućnosti najbližem pokusnoj lokaciji. Repu treba dostaviti u laboratorij istog dana kada je izvađena.

Za potrebe kemijske analize uzima se prosječni uzorak (oko 50 repa).

Članak 19.

Na svakom uzorku utvrđuje se: masa korijena (bruto i neto), sadržaj šećera, kalija, natrija i amino-dušika.

IV. STATISTIČKA ANALIZA PODATAKA POKUSA

Članak 20.

Analiziraju se samo podaci s osnovnih parcela na kojima je ostvareno najmanje 80% od planiranog sklopa. Ukoliko je za neki hibrid ostvaren sklop manji od dozvoljenog samo u jednoj repeticiji, taj se podatak zamjenjuje prosječnom vrijednošću preostalih repeticija. U slučaju da minimalni dozvoljeni sklop za neki hibrid nije ostvaren u više od jedne repeticije, podaci tog hibrida se ne analiziraju.

Članak 21.

Za statističku analizu pokusnih podataka primjenjuje se analiza varijance i odgovarajući testovi za testiranje varijanci i razlika izmeđuprosječnih vrijednosti (F-test, t-test, uz $P=0.05$ i $P=0.01$). Podaci se obrađuju po lokacijama i godinama, a izračunavaju se i varijacijski koeficijenti.

Članak 22.

Analizom varijance obrađuju se svojstva: sadržaj šećera, prirod korijena i prirod čistog šećera, a ostala, za priznavanje relevantna svojstva prikazuju se prosječnim vrijednostima, rasponima (max – min) i drugim, ovisno o prirodi dostupnih podataka.

Rezultati ispitivanja

Članak 23.

Godišnji rezultati ispitivanja iz pokusnog polja i laboratorija dostavljaju se podnositelju zahtjeva na temelju kojih je podnositelj zahtjeva dužan obavijestiti

Zavod o nastavku ispitivanja hibrida do roka određenog u članku 4. ovog Pravilnika.

Članak 24.

U službenom glasilu Zavoda objavljuju se završni rezultati ispitivanja iz pokusnog polja i laboratorija.

Članak 25.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

Klasa:011-02/01-01/68
Urbroj: 525-1-01-1
Zagreb, 21. lipnja 2001.

Ministar
mr. sc. Božidar Pankreć, v. r.